

Paziņojums par sabiedrības līdzdalības iespējām likumprojekta "Grozījumi Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā" izstrādes procesā (līdz 2021. gada 24. februārim)

Publicēts: 10.02.2021.

1	D o k u m e n t a v e i d s	Likumprojekts "Grozījumi Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā".
2	D o k u m e n t a n o s a u k u m s	Grozījumi Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā.

3	P o l i t i k a s j o m a u n n o z a r e v a i t e r i t o r ij a	Tieslietu politika.
4	D o k u m e n t a m ē r ķ g r u p a s	Likumprojekts "Grozījumi Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā" (turpmāk – Likumprojekts) varētu ietekmēt tās privātpersonas, kurām sabiedrības vajadzībām atsavināmie nekustamie īpašumi ir dzīvesvieta, un turklāt ir tām piederošās vienīgās dzīvojamās telpas – viņiem taisnīgās atlīdzības varētu tikt palielinātas atbilstoši Likumprojektā noteiktajam. Likumprojekts varētu ietekmēt tās privātpersonas, kuras NĪVKIS reģistrētas kā zemes reformas ietvaros lietošanā piešķirto zemju lietotāji vai tiesiskie valdītāji, un attiecībā uz kurām pieņemti atzinumi (sākotnējie lēmumi) par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi, kas nepieciešama sabiedrības vajadzību nodrošināšanai. Tāpat Likumprojekts varētu ietekmēt arī citas privātpersonas, kuras nav reģistrējušas savas īpašuma tiesības uz zemi vai būvēm zemesgrāmatā, ja attiecīgā zeme vai būve nepieciešama valstij vai pašvaldībai sabiedrības vajadzību nodrošināšanai. Vēl viena Likumprojekta regulējuma ietekmes skartā sabiedrības mērķgrupa ir tās valsts pārvaldes iestādes un valsts kapitālsabiedrības, kuras veic sabiedrības vajadzībām nepieciešamo nekustamo īpašumu atsavināšanas darbības.

5

D
o
k
u
m
e
n
ta
m
ē
r
ķi
s
u
n
s
ā
k
o
t
n
ēj
i
id
e
n
ti
fi
c
ēt
ā
s
P
r
o
bl
ē
m
a
s
b
ū
tī
b
a

Likumprojekta mērķis ir risināt atsevišķus gadījumus, kuri līdz šim normatīvajos aktos nav bijuši noregulēti, proti, Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likums (turpmāk – Atsavināšanas likums) šobrīd regulē tikai tādu nekustamo īpašumu iegūšanu valsts vai pašvaldības īpašumā, kuri ir ierakstīti zemesgrāmatā un uz tiem ir nostiprinātas īpašuma tiesības konkrētai privātpersonai. Projekta *Rail Baltica* īstenošanas gaitā tika konstatēts, ka to nekustamo īpašumu skaitā, kurus būs nepieciešams atsavināt projekta ietvaros, ir arī tādas zemes vienības un būves, kas vēl nav ierakstītas zemesgrāmatā. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta sniegtajiem datiem ir secināms, ka vēl joprojām liels skaits zemes vienību un būvju nav pirmreizēji ierakstītas zemesgrāmatā, līdz ar to, ja tās valstij vai pašvaldībai būtu nepieciešamas iegūt īpašumā sabiedrības vajadzību nodrošināšanai, uz tām nevarētu tikt attiecināts Atsavināšanas likumā šobrīd ietvertais regulējums. Tāpat ir gadījumi, kad var būt nepieciešams atsavināt nekustamo īpašumu, kas zemesgrāmatā ir ierakstīts, taču tā zemesgrāmatā reģistrētais īpašnieks ir miris, un jaunais šī nekustamā īpašuma īpašnieks vēl nav savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinājis, tādējādi nav subjekta, attiecībā uz kuru varētu piemērot Atsavināšanas likumā noteikto nekustamo īpašumu atsavināšanas kārtību.

Lai augstāk minēto iemeslu dēļ netiktu kavēta sabiedrībai svarīgu projektu īstenošana, ir izstrādāts Likumprojekts.

Likumprojekta 1. pantā ietvertais regulējums gadījumiem, kad zemesgrāmatā reģistrētais atsavināmā nekustamā īpašuma īpašnieks ir miris, paredz institūcijai divus dažādus rīcības variantus atkarībā no faktiskās situācijas - atsavināmā nekustamā īpašuma īpašnieka atstātajam mantojumam (mantojuma masai) ir vai nav nodibināta aizgādība.

Likumprojekta 4. pantā ietvertais regulējums paredz nosacījumus un kārtību, kādā valsts vai pašvaldība uz atsevišķa likuma pamata īpašumā var iegūt zemi, uz kuru tiesības persona ieguvusi zemes reformas ietvaros un kas vēl nav ierakstīta zemesgrāmatā. Ņemot vērā to, ka Likumprojekta izstrādes gaitā tika secināts, ka par problemātiskiem atsavināšanas sabiedrības vajadzībām kontekstā būtu uzskatāmi ne tikai gadījumi, kad zemesgrāmatā nav ierakstīta zeme, uz kuru tiesības iegūtas zemes reformas ietvaros, bet arī citi gadījumi, piemēram, ja uz zemes vienības, ko nepieciešams atsavināt, atrodas būves, kas nav ierakstītas zemesgrāmatā, bet saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir ierakstāmas zemesgrāmatā, vai ir ar nenoskaidrotu piederību. Tādējādi Likumprojektā tika ietverts regulējums, ka gadījumos, kad institūcija attiecībā uz zemes vienībām vai būvēm, kas nav ierakstītas zemesgrāmatā, konstatē, ka ir iespējams iegūt dokumentus, kas apliecina īpašuma tiesības uz tiem, un attiecīgi ir iespējams konkrēto zemi vai būvi ierakstīt zemesgrāmatā, institūcija var nepieciešamās darbības veikt privātpersonas vietā. Šāds regulējums nepieciešamības gadījumā ļauj institūcijai risināt plašāku loku ar problemātiskajiem gadījumiem, kad nekustamo īpašumu atsavināšana nevar tikt veikta Atsavināšanas likumā šobrīd noteiktajā kārtībā

Tāpat arī Likumprojekts paredz nelielas izmaiņas vispārīgajā regulējumā attiecībā uz paziņošanu par nekustamā īpašuma atsavināšanas nepieciešamību tā īpašniekam (Likumprojekta 2. pants).

Papildus augstāk minētajiem Atsavināšanas likuma grozījumiem Likumprojekta 3. pantā ir noteikts, ka par 5 procentiem tiek palielināta atsavināmā nekustamā īpašuma īpašniekam noteiktā taisnīgā atlīdzība, ja šis nekustamais īpašums ir vienīgā tā īpašniekam piederošā dzīvojamā telpa un viņš tajā ir dzīvojis brīdī, kad viņam nosūtīts paziņojums par īpašuma vai tā daļas atsavināšanas nepieciešamību.

6 .	D o k u m e n t a iz st r ā d e s l a i k s u n p l ā n o t ā vi rz īb a	Likumprojektu ir plānots iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā kā steidzamu Ministru kabineta lietu pēc iespējas ātrākā termiņā pēc sabiedriskās apspriešanas beigām.
7 .	D o k u m e n t i	Likumprojekts uz 3 lapām (TMLik_100221_ats_lik).

8 .	S a b i e d r ī b a s p ā r s t ā v j u i e s p ē j a s l ī d z d a r b o t i e s	Sabiedrības pārstāvjiem ir iespēja līdzdarboties Likumprojekta izstrādē, sniedzot viedokli rakstiski, līdz 2021. gada 24. februārim.
9 .	P i e i k š a n ā s l ī d z d a l ī b a i	Viedokļus par Likumprojektu lūdzam iesniegt rakstveidā, nosūtot tos uz e-pasta adresi: leva.Deksne@tm.gov.lv

1 0 .	Ci ta in f o r m ā cij a	Nav.
1 1 .	A t bi ld īg ā a m at p e rs o n a	Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta direktore Dagnija Palčevska, tālr. 67036941, Dagnija.Palcevska@tm.gov.lv

 [tmlik_100221_ats_lik.docx](#)

<https://www.tm.gov.lv/lv/pazinojums-par-sabiedribas-lidzdalibas-iespejam-likumprojekta-grozijumi-sabiedribas-vajadzibas-nepieciessama-nekustama-ipasuma-atsavinasanas-likuma-izstrades-procesa-lidz-2021-gada-24-februarim>